

logi en verkooplijsten van een aantal gerenommeerde Nederlandse en Duitse veilinghuizen en munthandelaren is deze variant niet teruggevonden. Hoewel dit laatste vanzelfsprekend niet compleet en uitputtend genoemd mag worden, geeft het wel een indicatie dat de nieuwe variant niet vaak zal voorkomen. Verzamelaars en collectiebeheerders worden uitgenodigd de aanwezige munten op deze variant te controleren en te publiceren.

LITERATUUR
P.O. VAN DER CHIJS *De Munten der voormalige Heeren en Steden van Gelderland van de vroegste tijden tot aan de Pacificatie van Gend* (Haarlem, 1853)

W.J. DE VOOGT *Bijdragen voor de geschiedenis van de munt der stad Nijmegen*
Bijdragen voor vaderlandsche geschiedenis en oudheidkunde (1865)

T. PASSON *De stedelijke munt van Nijmegen* (Nijmegen, 1980)

A. van Herwijnen

'DE VREDE IMMER ZIJ MET ONS'

Schrijffouten in het omschrift op munten komen geregeld voor. Vaak zijn het enkele letters die zijn verwisseld, weggelaten of in spiegelbeeld op de munt zijn afgebeeld. Vooral verzamelaars van middeleeuwse munten worden hiermee geconfronteerd en ervaren het eerder als regel dan als uitzondering.

Als er tekstdelen onderling worden verwisseld wordt het interessanter. Zeker als er in de tekst een logische volgorde moet zitten om bijvoorbeeld een spreuk weer te geven.

Dit blijkt bij een nieuw gevonden 1/8 stuiver van de stad Nijmegen het geval te zijn.

Muntbeschrijving

Dit munttype wordt ook wel muter of muterken genoemd. De datering is ca. 1520.

Op de voorzijde staat het stedelijke wapenschild in een parelrand en

het omschrift luidt, na een vijfbladig roosje, MONETA*NOVA*NOVIMA (nieuwe munt van Nijmegen). Er bestaan ook exemplaren waarop het roosje is vervangen door het Gelderse muntteken 'herkruist kruis'. Op de keerzijde staat een versierd kruis tot aan de buitenrand met opengewerkt hart waarin het Gelders kruisje. Tussen de uiteinden van het kruis is het volgende omschrift leesbaar: PAX / SIT / SEP / NOB'. Voluit is dit PAX SIT SEMPER NOBISCVM hetgeen 'De vrede zij voor immer met ons' betekent.

Het muntje is gemaakt van biljoen; het gewicht is 0,45 gram en de diameter ongeveer 14 mm. Literatuurverwijzingen: Van der Chijs II-21 (afbeelding), De Voogt 26 en Passon 19.

Beschrijving nieuwe variant

De voorzijde van de nieuw gevonden munt is vrijwel gelijk aan de afbeelding uit Van der Chijs. Alleen voor de A aan het einde van NOVIMA blijkt geen plaats te zijn. Het muntbeeld van de keerzijde is wel afwijkend omdat de woorden SIT en

SEP in de verkeerde volgorde staan. Hierdoor ontstaat de wat vreemde tekst 'De vrede immer zij met ons'. Zolang het vrede is maakt het mij persoonlijk niet uit in welke volgorde de woorden van de spreuk geschreven worden; de strekking is voor iedereen duidelijk. Het vondstmuntje is wat gehavend; het gewicht is (nog) 0,38 gram. De grootste diameter is 15 mm en op het smalste gedeelte 13 mm.

Vindplaats

De munt is in 1995 met behulp van een metaaldetector gevonden in Arcen in Limburg.

Uit het vondstbestand van NUMIS blijkt dat dit munttype door het hele land in omloop is geweest dus deze vindplaats levert geen verrassing op.

Literatuur onderzoek

Deze variant komt niet voor in de standaardliteratuur. In het Numismatisch Informatie Systeem van het Geld- en Bankmuseum zijn 45 exemplaren van dit type opgenomen. Hierbij is de nieuwe variant eveneens niet beschreven. Ook in veilingcata-

